

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **J. R.**, zastúpeného JUDr. Danou Ďalakovou, advokátkou v Rimavskej Sobote, Daxnerova 2, proti odporcovi **S.**, **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 25 C 67/2007, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 8. apríla 2010, sp.zn. 3 Co 90/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Odporcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 6. novembra 2008 č.k. 25 C 67/2007-36 zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal náhrady škody titulom nesprávneho úradného postupu. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že navrhovateľ doručil odporcovi dňa 22. augusta 2005 a dňa 10. apríla 2006 podania označené ako „žiadost“, resp. „žiadost' + doplnenie dokazovania“. Obe žiadosti boli konštruované veľmi nejasne a neurčito. Podľa názoru prvostupňového súdu žiadosti navrhovateľa, vzhľadom na koncepciu Zákona o slobodnom prístupe k informáciám, nespádajú pod tento režim. Samotný návrh na začatie konania nebol podložený žiadnymi právne relevantnými dôkazmi, ktorými sa súd mohol zaoberať (napr. písomnosti z Ústavu pamäti národa). Navrhovateľ v konaní nepreukázal nesprávny úradný postup odporcu, vznik akejkoľvek škody, ako aj príčinnú súvislosť, preto súd dospel k záveru, že navrhovateľ neuniesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že procesne úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, keďže si trovy neuplatnil.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľa rozsudkom z 8. apríla 2010 sp.zn. 3 Co 90/2009 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že v danom prípade nebola splnená ani jedna z podmienok vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Poukázal na to, že navrhovateľ si uplatnil návrhom na začatie konania nárok v zmysle § 80 písm. b/ O.s.p., ktorým sa domáhal uloženia povinnosti odporcovi. Konanie o plnenie podľa tohto zákonného ustanovenia je konaním návrhovým, preto navrhovateľ už v samotnom návrhu na začatie konania mal v zmysle § 42 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 79 ods. 1 O.s.p. označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Povinnosť označiť dôkazné prostriedky mal navrhovateľ ako účastník konania v priebehu konania vo veci samej (§ 101 ods. 1 O.s.p., § 120 ods. 1 O.s.p.). Nie je úlohou súdu, ako v prvostupňovom, tak aj v odvolacom konaní, ex offo nahrádzať procesnú aktivitu navrhovateľa ohľadne jeho dôkazného bremena. Z obsahu spisu nevyplýva, že by si v priebehu konania navrhovateľ splnil svoju dôkaznú povinnosť a čo i len označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Pokiaľ v doplnenom odvolaní navrhovateľ uviedol, že získal dôkazy od Ústavu pamäti národa, ktoré neboli súdu predložené, tieto dôkazy bližšie nešpecifikoval a odvolaciemu súdu ich nepredložil. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že úspešnému odporcovi v tomto konaní trovy nevznikli.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. c/ O.s.p. a podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Rozsudok odvolacieho súdu žiadal buď zmeniť a svojmu návrhu vyhovieť, alebo ho spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. V dôvodoch dovolania obom súdom nižšieho stupňa predovšetkým vytkol, že nevyhoveli jeho žiadosti o ustanovenie advokáta napriek tomu, že ako účastník konania je nemajetný, má zdravotné problémy, ako i problémy s vyjadrovaním sa. V súvislosti s konaním súdov poukázal na to, že celé dokazovanie bolo vedené tak, že jeho argumenty, a to listinné dôkazy, ktorými apeloval, neboli vôbec brané do úvahy. Súd prvého stupňa vykonal vo veci neúplné dokazovanie a rozhodol tak, že návrh zamietol. Odvolací súd bez hlbšieho preskúmania veci len potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Odporca vo svojom vyjadrení žiadal dovolanie navrhovateľa odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko v prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil, ani nejde o potvrdzujúci rozsudok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým tento vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.), je nepochybné, že prípustnosť dovolania navrhovateľa z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., pričom nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. c/ O.s.p., na ktoré poukazoval dovolateľ.

Podľa § 237 písm. c/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený.

Každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (§ 20 O.s.p.).

Procesná spôsobilosť fyzických osôb [t.j. spôsobilosť samostatne konať ako účastník konania (§ 20 O.s.p.)] je totožná so spôsobilosťou vlastnými úkonmi nadobúdať práva a povinnosti v zmysle § 8 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spôsobilosť fyzické osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou (§ 8 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda len uzavretím manželstva (§ 8 ods. 2 veta prvá a druhá Občianskeho zákonníka).

V preskúmvanej veci z obsahu dovolania nepochybne vyplýva, že danosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 237 písm. c/ O.s.p. navrhovateľ opiera o skutočnosť, že tak súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd nevyhoveli jeho žiadostiam o ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa § 30 O.s.p. (v znení účinnom do 31. decembra 2009). Nevyhovenie žiadosti účastníka konania o ustanovenie mu zástupcu z radov advokátov súdom v zmysle posledne uvedeného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku však nemožno stotožňovať s neexistenciou riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka konania. Preto nevyhovenie žiadosti navrhovateľa o ustanovenie mu zástupcu z radov advokátov nie je procesnou vadou v zmysle § 237 písm. c/ O.s.p.

Pokiaľ dovolateľ svoje dovolanie odôvodnil aj tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je podľa Občianskeho súdneho poriadku prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie súd splnené

procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p., nebola preukázaná existencia dovolateľom namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. c/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že odporca, ktorý mal vo veci úspech, si náhradu trov tohto konania neuplatnil.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. apríla 2012

JUDr. Ľubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová